

URZĄD MIASTA
Wydział Dialogu, Promocji i Kultury
ul. Bogumińska 4
44-300 Wodzisław Śląski

DPK.ZD.00261.2024

Wodzisław Śląski, 12 czerwca 2024 r.

Wpł. BRM
12.06.2024
Agry

**Szanowny Pan Adam Króliczek
Radny Rady Miejskiej Wodzisławia Śląskiego
Przewodniczący Komisji Strategii, Rozwoju Miasta
i Współpracy Transgranicznej**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z zaplanowanym na 19 czerwca 2024 r. posiedzeniem Komisji Strategii, Rozwoju Miasta i Współpracy Transgranicznej, przekazuję na Pana ręce informację o podejmowanych działaniach w sferze współpracy transgranicznej. Prezentowany materiał jest zestawieniem danych przekazanych przez: Wydział Strategii i Funduszy Zewnętrznych, Wydział Edukacji czuwający nad wodzisławskimi placówkami oświatowymi, które również realizują działania w ramach przywołanego rodzaju współpracy, Mateusza Jamiołę, czyli obecnego kierownika Biura Sportu i Rekreacji, który do 31 maja w ramach Wydziału Dialogu, Promocji i Kultury zajmował się kwestiami współpracy transgranicznej, a także Dagnę Rosner-Kornafel – pełnomocnik prezydenta miasta ds. młodzieży.

Współpraca transgraniczna to forma współpracy międzynarodowej, której zasadniczym celem jest zniesienie ograniczeń wynikających z istnienia granic państwowych. Obejmuje ona aktywności międzynarodowe realizowane m.in. przez samorządowe władze terytorialne szczebla lokalnego w różnego rodzaju sferach, m.in. społecznej czy kulturalnej. Bez wątpienia umacnia dobrosąsiedzkie relacje między krajami (na szczeblu lokalnym między współpracującymi jednostkami samorządu terytorialnego z terenów krajów sąsiadujących, np. miastami partnerskimi), przynosząc jeszcze więcej korzyści, w tym finansowych, wynikających np. ze wspólnego, nierzadko premiowanego aplikowania o środki zewnętrzne na realizację wartościowych przedsięwzięć. W jakich obszarach współpraca transgraniczna realizowana była w ostatnim okresie na szczeblu lokalnym, samorządowym, przez miasto Wodzisław Śląski? Oto przykłady podejmowanych działań.

WYDZIAŁ STRATEGII I FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH

W perspektywie finansowej 2014-2020 w ramach Programu Interreg V-A miasto zrealizowało łącznie 13 projektów transgranicznych (faktyczny okres realizacji: lata 2016-2023).

Edukacja przedszkolna

Przedszkola bez granic (Partner – Ostrava-Jih)

Głównym celem projektu było nawiązanie współpracy i jej późniejsze zintensyfikowanie poprzez podniesienie jakości nauczania w czterech przedszkolach w miejskim obwodzie Ostrava-Jih i czterech przedszkolach miasta Wodzisławia Śląskiego. Pedagodzy zwiększyli swoje profesjonalne umiejętności i kompetencje poprzez wymianę doświadczeń, wspólny udział w zajęciach przedszkolnych czy naukę w ramach zaproponowanych szkoleń. Projekt przybliżył również tak czeskim, jak i polskim dzieciom podstawową wiedzę oraz pojęcia o swoim sąsiedzie (przykładowo zapoznanie się z polską i czeską flagą, przesłuchanie hymnów czy wspólne gry i zabawy, dzięki którym przekazane zostały pouczające informacje). Dzięki projektowi poszczególne placówki oświatowe wzbogaciły się o dobre doświadczenia zebrane po obu stronach granicy.

Przedszkola bez granic – zwierzęta w mieście (Partner – Ostrava-Jih)

Głównym celem projektu było umocnienie sieci powiązań i intensyfikacja współpracy między miejskim obwodem Ostrava-Jih a miastem Wodzisławiem Śląskim na niwie edukacji przedszkolnej. Działania projektu skonstruowano w taki sposób, aby umożliwić wdrożenie nowych rozwiązań w pracy z dzieckiem przedszkolnym polegających na doświadczaniu przez dzieci rzeczywistego wpływu swojej działalności na środowisko. Wcześniejszy projekt „Przedszkola bez granic” przygotował dobry grunt pod przyszłą współpracę w tej dziedzinie. Przedszkola biorące w nim udział do tej pory są w stałym kontakcie, nawet jeżeli zostało to nieco przyhamowane poprzez pandemię.

Edukacja szkolna

Nowoczesne technologie bez granic (Partner – Ostrawa Jih)

Dzięki projektowi możliwe było wsparcie edukacji szkolnej z zakresu technicznego nauczania oraz nastąpił wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie technologii audiowizualnej

uczniów szkół podstawowych w miejskim obwodzie Ostrava-Jih i w Wodzisławiu Śląskim. Dzięki wdrożonym działaniom uczestnicy dowiedzieli się o możliwościach oferowanych przez obu partnerów w zakresie edukacji technicznej. Teoria i praktyka zostały podane w formie zabawy, co pomoże zmotywować uczniów do kontynuowania nauki w tym obszarze.

Mądry wybór przyszłej szkoły I i II (Partnerzy – Karvina, Cech Rzemiosł)

Projekty przyczyniły się do umocnienia sieci powiązań i intensyfikacji współpracy między miastami Karviną a Wodzisławiem Śląskim na niwie edukacji szkolnej, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego. W ramach projektu powstał raport z analizą i wnioskami, w którym opisany został m.in. model procesu podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej przez uczniów, mocne i słabe strony doradztwa zawodowego oraz wypracowanie uniwersalnego narzędzia wspomagającego przyszły wybór zawodu przez ucznia. Na każdym z etapów prac nad powstawaniem raportu zaangażowano czeskiego partnera, co pozwoliło zapewnić transgraniczny charakter podejmowanych działań.

Nowoczesna szkoła – profilaktyka i relacje (Partner – Ostrawa-Jih)

Głównym celem projektu było rozwijanie współpracy między przedstawicielami szkół podstawowych partnerów, a także zbliżenie systemów kształcenia po obu stronach granicy. Cel osiągnięty został poprzez podniesienie kwalifikacji kadry pedagogiczno-psychologicznej, poznanie nowych metod pracy, wyposażenie pedagogów w narzędzia pomocne w realizacji treści związanych z tematyką szkoleń oraz wymianę doświadczeń. Udział polskiej i czeskiej kadry w warsztatach merytorycznych pozwolił w przyszłości przygotować grunt pod wspólne scenariusze lekcji, tutaj konkretnie w tematyce zagrożeń w cyberprzestrzeni czy niewłaściwego użytkowania internetu.

Współpraca w obszarze polityki społecznej

Czerwony, biały, niebieski: dialog polsko-czeski (Partner – Ostrawa-Jih)

Głównym celem projektu jest kontynuacja współpracy administracji publicznej Wodzisławia Śląskiego oraz Ostrawy-Jih i jej późniejsze zintensyfikowanie poprzez podniesienie jakości świadczenia usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem usług społecznych wykorzystywanych w pracy z dzieckiem i rodziną dysfunkcyjną. Wychowawcy zwiększyli swoje umiejętności i kompetencje poprzez wymianę doświadczeń, wspólny udział w zajęciach warsztatowo-integracyjnych. Ważnym aspektem i jednym z celów projektu była także wymiana doświadczeń zawodowych osób odpowiedzialnych za organizację systemów

świadczenia usług społecznych w lokalnych społecznościach miejskiego obwodu Ostrava-Jih i miasta Wodzisławia Śląskiego.

Polityka senioralna

Seniorzy bez granic (Partner – Ostrawa-Jih)

Projekt zapoczątkował transgraniczną współpracę między społecznościami seniorów w miejskim obwodzie Ostrava-Jih i miasta Wodzisławia Śląskiego. Projekt przyczynił się do zapoczątkowania aktywnego sposobu życia seniorów w relacji do przygranicza i odsłonił nowe możliwości seniorom oraz przedstawicielom wnioskodawców. Spotkania seniorów i zdobycie przez nich nowych umiejętności wzmocniło integrację i umożliwiło utrwalenie współpracy (np. na płaszczyźnie klubów seniora). W ramach projektu zorganizowano: Dni Gastronomii, Wolontariat Seniorów, Dni Turystyki, Dni Zdrowia.

Seniorzy bez granic II (Partner – Ostrawa-Jih)

To kontynuacja współpracy miasta Wodzisławia Śląskiego oraz miejskiego obwodu Ostravy-Jih na niwie polityki senioralnej. Działania kluczowe projektu, bazując m.in. na zdobytych wspólnie doświadczeniach z realizacji wcześniejszego projektu, zaplanowano w taki sposób, aby lokalne społeczności, które odpowiadają za organizację usług senioralnych, mogły wzajemnie się poznać czy wymienić doświadczeniami. Dzięki temu integracja nabrała trwałego charakteru. Dodatkowo w ramach projektu zorganizowano olimpiadę senioralną po obu stronach granicy.

Współpraca administracji samorządowej

Urzędy bez granic (Partner – Ostrava-Jih)

Wcześniejsze projekty były ukierunkowane na współpracę instytucji i wspólnot w obszarze wychowania przedszkolnego oraz rozwoju usług społecznych. Projekt „Urzędy bez granic” będzie kompleksową odpowiedzią na podjętą przez oba miasta współpracę. Dzięki zrealizowanym działaniom kluczowym oraz poprzez zintensyfikowanie bezpośrednich kontaktów osób odpowiedzialnych za wdrażanie usług publicznych i włączenie w dialog społeczny beneficjentów ostatecznych bezpośrednio korzystających z tych usług, utrwalone zostały realne więzi pomiędzy partnerami. Realizacja celu możliwa była tylko i wyłącznie poprzez stworzenie współpracy opartej na bezpośrednim zaangażowaniu polskiej i czeskiej kadry administracji publicznej. Każde z działań kluczowych zaplanowanych w ramach przyszłego projektu zostało tak skonstruowane, aby szerokie grono pracowników administracji

publicznej bezpośrednio zaangażować w dialog społeczny prowadzony z odbiorcami usług publicznych.

5 lat wspólnie (Partner – Ostrava-Jih)

Głównym celem projektu było utrwalenie realnych więzi między administracją samorządową obu partnerów, a także zapoznanie się z problematyką wdrażania nowych rozwiązań legislacyjnych w trudnych czasach pandemii COVID-19 po obu stronach granicy. Cel osiągnięty miał zostać m.in. poprzez organizację trzech kilkudniowych warsztatów tematycznych oraz wspólnie organizowane dni polsko-czeskie na zakończenie projektu. Warsztaty tematyczne zostały dobrane w taki sposób, aby jednocześnie odpowiedzieć na obecne problemy, z którymi borykają się partnerzy, ale również nawiązać do wcześniejszych wspólnych inicjatyw.

Nowe wyzwania – nowe możliwości (Partner – Ostrawa-Jih)

Głównym celem projektu ma być utrwalenie realnych więzi między administracją samorządową obu partnerów, które uzyskane zostanie m.in. poprzez współdzielenie dobrych praktyk i nowych rozwiązań do wykonywania zadań publicznych oraz działania wspierające budowanie zdolności absorpcyjnej ze szczególnym uwzględnieniem transgranicznych oddziaływań w odniesieniu do tematyki dotyczącej planów rewitalizacji i polityk miejskich.

Kultura

Muzyka bez granic – (Partner – Ludgierzowice)

Celem projektu była polsko-czeska integracja środowisk zajmujących się na co dzień szeroko pojętą muzyką klasyczną oraz stworzenie warunków dla promocji dorobku artystycznego zespołów, wspólnego doskonalenia umiejętności artystycznych a także rozpropagowanie wiedzy o muzyce historycznej czy sztuce sakralnej pogranicza (konferencja na rozpoczęcie projektu oraz spotkanie podsumowujące). Wnioskodawcy zaplanowali również wspólne wydarzenia związane z organizacją koncertów muzyki klasycznej. Koncerty zostały zorganizowane w ramach Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej MUZYKON.

Turystyka

„Silesianka” – szlak wież i platform widokowych w Euroregionie Silesia (Partnerzy – Budiszow nad Budiszowką, Jeseník nad Odrou)

Dzięki realizacji projektu możliwe było stworzenie nowego kompleksowego produktu turystycznego poprzez dobudowanie trzech nowych wież widokowych i połączenie wszystkich wież widokowych w Euroregionie Silesia. Produkt turystyczny objął wszystkie nowo wybudowane wieże widokowe, a także wszystkie „stare”, istniejące wieże widokowe i punkty obserwacyjne – łącznie 34, oprócz tras rowerowych i szlaków turystycznych, którymi można do nich dotrzeć.

W obecnej perspektywie finansowej miasto miało przygotowane dwie wspólne propozycje działań projektowych z miejskim obwodem Ostrawa-Jih, jednak do realizacji projektów nie doszło ze względu na wycofanie się czeskiego partnera z prac nad wnioskami o dofinansowanie (wyzwania organizacyjno-kadrowe). Obecnie trwają poszukiwania nowego partnera projektu.

WYDZIAŁ EDUKACJI

Wydział Edukacji zebrał z placówek oświatowych informacje o dodatkowych, aktualnych działaniach (w roku szkolnym 2023/2024) związanych ze współpracą transgraniczną. Z przedstawionych danych wynika, że obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 pozaprojektowo współpracuje z dzielnicą i szkołą w Krasnym Polu w Ostrawie. Uczniowie biorą udział w warsztatach, lekcjach i prelekcjach. Wyjeżdżają również na zaproszenie władz dzielnicy Krasne Pole na różne uroczystości. Natomiast Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 w ramach projektu Erasmus+ „Odkrywamy Siebie” organizuje wyjazdy grupowe uczniów m.in. do sąsiednich Czech. Bierze ponadto udział w zagranicznych kursach metodycznych dla nauczycieli, podnoszących kwalifikacje i kompetencje.

WYDZIAŁ DIALOGU, PROMOCJI I KULTURY

Wydział Dialogu, Promocji i Kultury jest komórką organizacyjną Urzędu Miasta wyznaczoną do utrzymywania w ciągu roku bieżącego kontaktu z miastami partnerskimi miasta Wodzisławia Śląskiego, w tym Gladbeck – miastem leżącym w sąsiadujących z Polską Niemcami. Realizowana jest wspólna wymiana doświadczeń poprzez wzajemne wizyty

delegacji miasta partnerskich. Warto wspomnieć tutaj także np. o udziale wodziśławskiej młodzieży w obozie letnim Summer Camp Gladbeck 2023, Europejskiej Konferencji Młodych (zaproszenie przedstawicieli młodzieżowej Rady Miasta Gladbeck na konferencję w Pałacu Dietrichsteinów we wrześniu 2023 r. oraz wizyta młodych wodziśławian na konferencji w Gladbeck w maju 2024 r. – więcej w informacji przedłożonej przez Młode Miasto / pełnomocnika prezydenta miasta ds. młodzieży).

Poprzez działania Wydziału Dialogu, Promocji i Kultury w 2023 i 2024 roku miasto Wodzisław Śląski wyraźnie zaznaczyło swoją obecność na imprezie, jaką były Targi Turystyczne Dovolena w Ostrawie. Niewątpliwie to idealne miejsce do zaprezentowania oferty turystycznej Wodzisławia Śląskiego, m.in. ze względu na położenie czeskiego miasta przy granicy polskiej i słowackiej oraz dobre połączenie zarówno drogowe, jak i kolejowe. W wydarzeniu udział wzięli przede wszystkim Czesi, ale także Polacy i Słowacy. Targi turystyczne odbyły się w centrum wystawienniczym Černá Louka. Udział w targach był możliwy dzięki bardzo dobrej współpracy Wydziału Dialogu, Promocji i Kultury Urzędu Miasta z Ostravską Informacją Turystyczną – Visit Ostrava. Ta realizowana była także m.in. poprzez zaproszenie Visit Ostrava do udziału jako wystawca w miejskim DzieJesie(ń) Festiwalu 2023 – była to doskonała okazja do promocji wspólnych działań polsko-czeskich. Ponadto w ramach współpracy z ostrawską organizacją Wodzisław Śląski został zarekomendowany w zakresie zaplecza bazy hotelowej Mistrzostw Świata 2024 w Hokeju (Wodzisław Śląski został wskazany jako dodatkowe miejsce hoteli o standardzie 4*).

W ramach współpracy transgranicznej Wydział Dialogu, Promocji i Kultury wspierał ponadto zadania realizowane dzięki pozyskanym funduszom europejskim. Były to działania transgraniczne takie jak np. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej „MUZYKON” organizowany w ramach projektu „Muzyka ponad granicami” wraz z czeskimi partnerami Budišov nad Budišovkou, Jeseník nad Odrou, jak również projektu „Silesianka”, czyli szlak wież i platform widokowych w Euroregionie Silesia obejmującym powiaty: raciborski, rybnicki, wodziśławski w województwie śląskim oraz powiat głubczycki w województwie opolskim, a także 19 gmin i miast po stronie czeskiej. Wspomniany szlak składa się z 34 obiektów, z czego 23 z terenu Czech i 11 z terenu Polski. Z tego programu miasto pozyskało środki w ramach współpracy transgranicznej na rewitalizację Baszty Rycerskiej, która została oddana do użytku w lipcu 2021 r.

MŁODE MIASTO

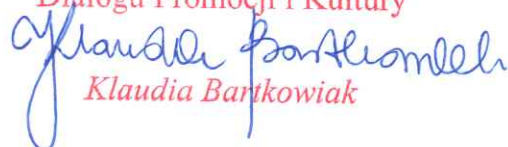
W dniach 17-19 maja 2024 r. pięcioro uczniów wodziśławskich szkół średnich pod opieką pełnomocnika prezydenta miasta ds. młodzieży Dagny Rosner-Kornafel i Sylwii Elsner

z Wydziału Edukacji Urzędu Miasta udało się do partnerskiego dla Wodzisławia Śląskiego miasta Gladbeck. Celem wyjazdu było wzięcie udziału w Europejskiej Konferencji Młodzieży „Future of the EU – EU of the Future” organizowanej przez miasto Gladbeck dla młodych osób z miast partnerskich: Marcq-en-Baroeul (Francja), Schwechat (Austria) i Wodzisławia Śląskiego oraz Młodzieżowej Rady Miasta Gladbeck.

Program wyjazdu był niezwykle zróżnicowany i pełen zajęć. Pierwszego dnia konferencji uczestnicy wymiany brali udział w różnorodnych warsztatach, grach i zabawach integracyjnych zorganizowanych przez prowadzących. Uczniowie pracowali w mieszanych grupach, a podczas realizacji zadań mieli okazję poznawać kraje innych uczestników, ich zwyczaje, a także historię, geografę, kulturę oraz sytuację polityczną. W trakcie dynamicznych dyskusji odważnie poruszali kwestie stereotypów, które od pokoleń funkcjonowały na temat narodowości uczestniczących w projekcie, a także skutecznie je obalali.

Drugiego dnia osoby uczestniczące przywitane zostały przez burmistrz Bettinę Weist oraz Stefana Locka – przedstawiciela Komisji Europejskiej. Rozpoczęły się zaplanowane dla młodzieży kolejne warsztaty. Ta wymieniała się doświadczeniami związanymi m.in. z jej pierwszymi krokami na rynku pracy. Następnie uczestnicy wykonali prezentację o tym, jak będzie wyglądała Unia Europejska w przyszłości. Odpowiedzieli sobie na pytania, czego nie może w niej zabraknąć oraz na co kategorycznie nie ma ich zgody. Zwieńczeniem konferencji było wręczenie certyfikatów za udział. Młodzież tego dnia wzięła również udział w Dniu Akcja Demokracja, który był skupiony wokół wartości demokratycznych oraz w wieczornym karaoke. Trzeciego dnia odbyła się wizyta w Wittringen – dzielnicy miasta Gladbeck. Znana jest ona przede wszystkim z zamku Wittringen (Schloss Wittringen), który stanowi główną atrakcję turystyczną regionu. Młodzi wodzisławianie poznali bogatą i różnorodną historię zamku oraz zwiedzili mieszczące się w nim muzeum regionalne. Odbyli również spacer po otaczającym zamek parku. Jest to miejsce łączące w sobie historię, kulturę i rekreację.

W trakcie warsztatów i zajęć integracyjnych, przebywając w towarzystwie niemieckich, austriackich oraz francuskich kolegów, wielu wodzisławskich uczniów przynajmniej częściowo przełamało barierę językową. Ponadto rozszerzyli oni swoją wiedzę o krajach innych uczestników oraz doskonalili swoje umiejętności językowe. Wielu z nich nawiązało także nowe znajomości, a być może nawet przyjaźnie.

Naczelnik Wydziału
Dialogu Promocji i Kultury

Klaudia Bartkowiak